

Lukáš Kerhart

CESTOVÁNÍ

NEJLEPŠÍ ŽIVOTNÍ INVESTICE

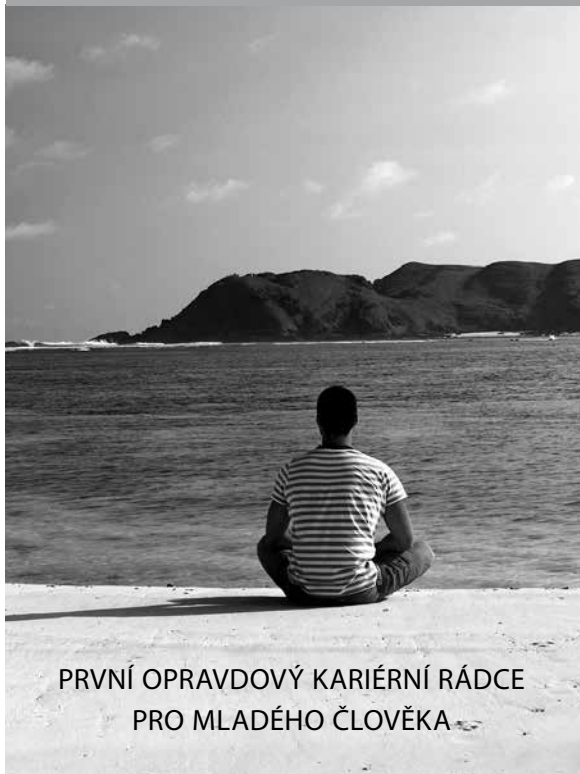

**PRVNÍ OPRAVDOVÝ KARIÉRNÍ RÁDCE
PRO MLADÉHO ČLOVĚKA**

LUKÁŠ KERHART

CESTOVÁNÍ

NEJLEPŠÍ ŽIVOTNÍ INVESTICE

PRVNÍ OPRAVDOVÝ KARIÉRNÍ RÁDCE
PRO MLADÉHO ČLOVĚKA

Grada Publishing

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být re-produkována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písem-ného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Lukáš Kerhart

Cestování – nejlepší životní investice

První opravdový kariérní rádce pro mladého člověka

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

www.grada.cz

jako svou 6134. publikaci

Odpovědná redaktorka Mgr. Martina Němcová

Grafická úprava a sazba Eva Hradiláková

Návrh obálky Jan Baroš

Zpracování obálky Eva Hradiláková

Fotografie Jan Baroš, Lukáš Kerhart

Fotografie v medailoncích soukromý archiv autorů

Počet stran 176

První vydání, Praha 2016

Vytiskla tiskárna FINIDR s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a.s., 2016

Cover Photo © Jan Baroš

ISBN 978-80-271-9069-0 (ePub)

ISBN 978-80-271-9068-3 (pdf)

ISBN 978-80-271-0060-6 (print)

Obsah

Věnování	7
Přání	8
Poděkování	9
O autorovi	11
Předmluva	12
Úvod – jak to všechno začalo	15
1 Následuj svůj sen – dělej, co tě baví	19
Co chci vlastně v životě dělat	24
2 Bucket list – seznam snů, přání a cílů	29
3 Pro inspiraci: I úspěšní jednou začínali	37
(Ne)úspěchy slavných	37
4 Proč cestovat?	45
Rozšíříte si obzory	45
Naučíte se jazyk	54
Odlišíte se od davu	58
Získáte kontakty a přátele na celý život	61
Budete mít na co vzpomínat	63
5 Gap Year – rok v zahraničí plný zkušeností	67
Jak Gap Year může zcela změnit vaše myšlení	72

6 Vysokoškolské studium v zahraničí, nebo v ČR?	75
Kde mám studovat? Jaká země je vůbec nejlepší?	84
7 Mimoškolní aktivity jsou cestou k úspěchu	91
8 Nejčastější mýty a omyly	97
Sbírání jablek nebo práce na farmě mi do životopisu nic nepřinesou	97
Mám špatnou angličtinu, a proto nedokážu studovat v zahraničí	100
Nejlepší je vycestovat s kamarádem, nebo dokonce s kamarády	104
V zahraničí si určitě nenajdu práci ve svém oboru	106
Do zahraničí jediňe s agenturou	111
Kámošovi to v zahraničí nevyšlo, a tak se to nepodaří ani mně	113
Všechno to zní jako pohádka. Musí být přece nějaká negativa	117
Všichni by měli zůstat v ČR, protože jinak nám odejde inteligence	119
9 Volná kapitola pro všechny	123
10 K zamyšlení	129
Závěr	131
Výzva	132
Bodový rádce pro každého mladého člověka	133
Užitečné linky a webové stránky	134
Skutečné příběhy	145
Zdroje a inspirace	154
Obrazová příloha	156

Věnování

Svoji knihu bych chtěl věnovat všem mladým lidem, kteří tápou a nevědí, jak se správně rozhodnout na začátku své kariéry. Věřím, že život je jako zámek. Ke každému zámku je však vždy potřeba klíč. Tak se rozběhni, najdi ten vlastní a otevři dveře ke své úspěšné životní cestě.

Přání

*Každý z nás má nějaké přání, a také já jedno prosté mám.
Přál bych si, aby každý mladý Čech
na nějakou dobu vycestoval do zahraničí,
nashbíral zkušenosti,
naučil se otevřenosti,
přestal být závistivý,
získal pozitivního ducha
a pak se zase vrátil zpátky do naší krásné země.*

*Věřím, že pokud se tak stane, bude Česká republika vzkvétat
a spousta věcí se změní k lepšímu.*

Část výnosu této knihy jde na podporu
Nadačního fondu Komunikátorem

Poděkování

Z celého srdce bych chtěl poděkovat všem lidem, které jsem měl možnost osobně poznat v České republice i během svých zahraničních cest. Tato kniha by nikdy nevznikla, kdyby nebylo příběhů, zážitků a zkušeností, které mi tito lidé předali. Každý národ, každá kultura je něčím unikátní a můžeme se od ní leccos naučit. Ať už pozitivního, nebo negativního.

Děkuji brazilským přátelům, že mi ukázali, jak tančit sambu a jak má vypadat pořádná oslava narozenin, děkuji kamarádům z Austrálie, kteří mě zasvětili do pravého australského barbecue, děkuji Kanadanům za jejich dobrosrdečnost a věčně pozitivní náladu, děkuji Američanům, že mě naučili, jak nabýt sebevědomí a umět se prodat, děkuji Indonésanům, že mi ukázali, že i bez peněz může být člověk šťastný, děkuji Korejcům za jejich výtečné kimchi, děkuji Dánům a Holanďanům za ukázkou perfektního vzdělávacího systému, děkuji Němcům a Švýcarům za preciznost, organizovanost a dochvilnost, děkuji Španělům za ukázkou „maňany“ a siesty, protože díky nim vím, že relaxovat se občas musí, děkuji slovenským přátelům za ty nejlepší korbáčiky, protože bez nich si už neumím svůj den představit, děkuji Řekům za výbornou kuchyni a perfektní řecké večery, děkuji Italům za předání toho nejlepšího receptu na pizzu, děkuji Francouzům za ten nejlepší sýr, děkuji Britům za jejich suchý humor, který mě vždy pobaví, a samozřejmě děkuji všem Čechům, kteří jdou proti proudu a snaží se splnit si svůj sen.

Zkrátka děkuji všem lidem, které jsem měl možnost osobně poznat během cestování a kteří ovlivnili moji kariéru. Nejen, že ji ovlivnili, ale zcela změnili můj život a náhled na spoustu věcí, protože během cestování člověk zjistí, kým opravdu je. Většina z nás ostatní lidi okamžitě soudí podle národnosti a má vůči nim mnoho předsudků, já jsem ale díky cestování po celém světě zjistil, že všude jsou dobří a špatní lidé. Vzpomínám si, jak jsem se během svého pobytu

v zahraničí setkal s Kostasem, který pocházel z Řecka. Zcela upřímně musím říct, že jsem za celý svůj život nepotkal pracovitějšího a cílevědomějšího člověka. Přitom většina z nás Řeky hází do jednoho pytle – když se řekne Řek, automaticky mnohé z nás napadne „lenoch“.

Děkuji svojí rodině, která mě vždycky v mých cestách podporovala, i když si kolikrát přála, abych zůstal doma a už nikam nejezdil.

Děkuji kamarádům Jindrovi Josífkovi a Přemkovi Piskačovi za možnost organizování cestovatelských a motivačních přednášek a plnění mého snu.

A největší poděkování patří vám čtenářům za koupi této knihy, protože jste ukázali, že vám vaše budoucí kariéra není lhostejná, a zároveň jste přispěli do vzdělávacího Nadačního fondu Komunikátorem. Mám z toho upřímnou radost, protože v dnešní době už lidé zapomínají pomáhat a hledí si spíše jen sami sebe.

O autorovi

Lukáš Kerhart pořádá přednášky a workshopy na různá témata po celé ČR a Slovensku. Učí studenty, jak správně komunikovat a jak udělat ten nejlepší první dojem. Jeho hlavním cílem je motivace a vzdělávání mladých lidí, kteří ještě nevědí, co chtějí v životě dělat a jak mají správně nastartovat svoji kariéru. Jeho přednášky na téma kariérního poradenství pro mladé jsou oblíbené po celé ČR a zvou si ho školy napříč republikou. Celkem pět let žil na různých místech po celém světě a měl možnost se blíže setkat s lidmi různých národností. Úzce se zabývá studiem kulturních odlišností a snaží se svoje zkušenosti předávat dál. Z umývače nádobí ve Velké Británii se vypracoval k uznávanému řečníkovi, školiteli a redaktorovi. Je zakladatelem Nadačního fondu Komunikátorem, který podporuje vzdělávání mladých lidí nejen v komunikačních dovednostech. Ročně se setká s více než 10 000 studenty, které se snaží inspirovat k cestování a dosažení jejich vlastních snů a cílů. Díky přednáškám a diskusím se studenty zjistil, že téměř nikdo v mladém věku neví, co přesně chce v životě dělat, a toto zjištění ho vedlo k napsání jeho první knihy, kterou právě držíte v ruce. V ní se nechal inspirovat svým vlastním životním příběhem, protože také nevěděl, jakým směrem se v životě vydat. Vypráví mnoho životních příběhů lidí z celého světa, které potkal během svých cest a kteří ho silně inspirovali. Tyto příběhy spojil do knižního vydání a vytvořil publikaci, která má za cíl ukázat cestu všem mladým lidem stojícím na prahu jejich kariéry. Autor by si přál, aby každý mladý Čech na nějakou dobu vycestoval do zahraničí, nasbíral zkušenosti a pak se vrátil zpátky do České republiky, protože pouze tehdy se podle jeho názoru naučíme větší otevřenosti, pokoře a budeme si vážit toho, co máme. Více o autorovi naleznete na www.lukaskerhart.cz.

Předmluva

Dlouhou dobu jsem uvažoval, že napíši knihu, která se bude číst sama a pomůže mnoha mladým lidem na startu jejich kariéry. Taky ale musím říct, že jsem dlouhou dobu svoji pisatelskou činnost odkládal a pořád si hledal nějaký jiný úkol nebo záminku, proč psaní odložit na pozdější dobu. Od malička jsem totiž velký extrovert, který musí být neustále mezi lidmi. Proto si určitě umíte představit, že psaní knihy pro mě bylo doslova životní výzvou a noční můrou zároveň. Rád vyprávím příběhy a předávám svoje zkušenosti, ale dokážu je hodit i na papír? Musím se přiznat, že jeden z hlavních impulzů, který mě konečně motivoval k dopsání této knihy, byl poněkud bizarní a zcela náhodný. V poklidu sedím v tramvaji, čtu si zprávy na svém smartphonu a najednou vidím obrovský titulek, který hlásá, že Láďa Hruška prodal už přes 300 000 výtisků své „kuchařky“ a zisk z prodeje knihy dosáhl rekordní částky. „Vau,“ řekl jsem si, „to je teda nářez.“ Zabrouzдал jsem do internetové diskuse o prodeji kuchařky Ládi Hrušky, která byla pod článkem, a přečetl si různé druhy komentářů od pozitivních až po ty negativní. Většina komentářů byla silně negativních a urážela jak autora, tak především celý český národ. Jeden komentář, který mi doslova utkvěl v paměti, zněl: „Co bychom čekali od národa, který má za hlavního představitele své země ‚ožralu‘, nejsledovanějším filmem jsou Babovřesky a vaří se podle Ládi Hrušky.“ Po tomto komentáři následovaly další stovky ve stylu, jak jsou Češi otrěsným národem, jak to s námi jde od deseti k pěti a že to bude ještě daleko horší, protože dnešní mládež se o nic nezajímá, je líná jako veš, pouze hraje počítačové hry, brouzdá internetem a sleduje seriály. Po tomto komentáři jsem zpozorněl a od srdce se usmál. S názorem, že dnešní mládež je líná jako veš a o nic se nezajímá, totiž absolutně nesouhlasím. Je zkrátka jiná doba, nové technologie a technika nám usnadňují život a nemůžeme srovnávat dobu minulou a nynější, protože to porovnat zkrátka nejde. Je to úplně stejné,

jako byste se rozhodli srovnávat jablka a hrušky. Kdyby například Přemysl Oráč, než si vzal kněžnu Libuši, měl traktor a internet, tak by taky pracoval odlišným způsobem, protože by si mohl vygooglovat, jak neefektivněji a nejrychleji zorat celé pole. Kdyby Kryštof Kolumbus měl GPS systém, tak by plul do Indie na jistotu a nezabloudil by k americkým břehům. Kdyby první hokejisté měli na hlavách helmy, tak by nedocházelo k tolika zraněním hlavy. A takových příkladů bych mohl uvést spoustu, protože díky novým technologiím se svět neskutečným způsobem změnil a zrychlil.

Tato negativní diskuse mě přivedla k myšlence konečně dopsat knihu, kterou jsem už měl v té době rozepsanou, v níž bych dokázal starším generacím a lidem věčně pochybujícím o české mládeži, že dnešní mladí lidé nejsou vůbec špatní a rozhodně se zajímají o svoji budoucnost. Dal jsem si za cíl, že napíšu takovou knihu, jakou bych si přál držet ve svých rukách, když mi bylo mezi 18 a 24 lety a vůbec jsem nevěděl, co chci v životě dělat.

Dnešní doba je přehlcená informacemi. Na internetu nebo v knihkupectvích najdeme tolik informací, že nevíme a nedokážeme vyhodnotit, které z nich jsou užitečné a které nikoliv. V nedávné době jsem zavítal do knihkupectví a nestačil se divit, kolik knih se dá na téma osobního rozvoje koupit. Bohužel jsem ale nenašel jedinou publikaci, která by ukázala cestu mladým lidem a pomohla jim nasměrovat jejich začínající kariéru. A proto jsem se rozhodl, že takovou knihu napíši.

Po návratu z Kanady jsem přednášel na více než 200 gymnáziích a středních školách po celé ČR a měl před sebou více než 15 000 studentů. Navštívil jsem téměř všechny veřejné vysoké školy v rámci přednášek o práci a studiu v zahraničí a s mnoha studenty jsem si vyměnil desítky e-mailů o jejich budoucí kariéře. Měl jsem možnost pozorovat mladé lidi v praxi a naslouchat jim. Zjistil jsem, že málokdo z nich opravdu ví, co chce v životě dělat, a mnozí se touto otázkou trápí. V hlavě mají chaos, protože se najednou musí rozhodnout, čím chtějí být a jakým směrem se mají vydat. Od rodičů a svého okolí poslouchají rady, co by pro ně bylo „nejlepší“, místo aby se rozhodli sami za sebe. I já sám jsem svoji cestu dlouho hledal, protože jsem neměl to „štěstí“, abych měl brzy jasno v tom, kam nasměrovat svůj život. Věděl jsem, že chci pracovat s lidmi,

ale vůbec jsem netušil, v jakém odvětví. Doslova jsem se hledal a záviděl lidem, kteří měli už od raného mládí jasně daný směr. Rozhodl jsem se pro cestování a pouze díky tomuto zásadnímu rozhodnutí jsem se po pár letech našel a dělám přesně to, co mě baví.

Pevně věřím, že tato kniha bude dobrým pomocníkem při plánování vaší budoucí kariéry a ukáže vám cestu správným směrem. Pokud počítáte s tím, že v ní najdete přesně nalinkovanou cestu k vaší budoucí profesi, tak ani dál nečtěte. Jestli ovšem tápete a máte v hlavě chaos, pak ji dočtěte až do konce, protože v ní možná najdete možnosti, jak lépe poznat sami sebe a jak naložit se svojí budoucí kariérou. A pokud se to náhodou nepodaří, věřím, že se při čtení některých historek alespoň zasmějete a pobavíte. Přeji příjemné čtení a hodně štěstí ve vašem životě.

Úvod – jak to všechno začalo

Když jsem se vrátil z Kanady, kde jsem prožil nejlepší rok ve svém životě, dlouho jsem se trápil a svým způsobem hledal sám sebe. V Kanadě se mi dařilo po všech stránkách a žil jsem svůj „kanadský sen“. Svoji práci jsem doslova miloval, protože jsem pracoval s lidmi z celého světa a měl na starosti marketing a volnočasové aktivity pro jednu z největších jazykových škol v Kanadě. Ve svých 25 letech jsem byl zodpovědný za 400 studentů z celého světa a splnil jsem si mnoho dětských a teenagerovských snů, například sledování NHL a mého oblíbence Jardy Jágra v akci, pozorování medvědů a vlků ve volné přírodě, pilotování letadla nad Vancouverem, lyžování v nejlepších lyžařských střediscích, rafting a bivakování v kanadské divočině, divoké párty, jaké si člověk snad ani nedokáže představit, a mnoho dalšího. Připadal jsem si jako pán tvorstva, protože se mi dařilo vše, na co jsem sáhl, a kariéra nabírala až neskutečný směr. Doslova jsem si myslel, že mi patří celý svět, a se svým životem jsem byl naprosto spokojen. Představoval jsem si, jak i nadále bude vše běžet jako po másle a budu získávat další mezinárodní zkušenosti.

Ovšem život není vždycky jen pohádka a přináší i mnoho nechtěných událostí, a to se stalo i mně. Jeden telefonát, vyřčená diagnóza u člověka, který pro mě byl jako táta, a kanadský sen byl minulostí. Život se mi ze dne na den změnil a já tomu pořád nemohl uvěřit, protože jsem právě podepsal smlouvu na další rok a ve svých 25 letech získal čtyřnásobek českého průměrného platu, měl před založením vlastní kanadské firmy a především jsem měl možnost realizovat svoje vlastní nápady a vize. I když jsem Kanadu miloval, mé rozhodnutí bylo okamžité a ze dne na den jsem opustil slušně nastartovanou kariéru v zahraničí. Koupil jsem si letenku, rozloučil se s kamarády a kolegyněmi a vrátil se zpět

do České republiky. Rodina pro mě totiž vždycky byla, je a bude na prvním místě.

Po návratu do Čech jsem věnoval téměř veškerý volný čas dědečkovi a měl možnost přemýšlet o životě a svojí budoucí kariéře v České republice. Nebudu lhát a bez výmluv se přiznám, že jsem se ze začátku ve všem doslova plácal a vůbec nemohl najít sám sebe, protože vše nabralo nečekaně rychlý spád. Začal jsem tedy navštěvovat různé pohovory, udělal si moderátorský kurz a vyhrál několik výběrových řízení do velkých mezinárodních společností. Ovšem smlouvu jsem nakonec nikde nepodepsal, protože uvnitř jsem věděl a cítil, že to není směr ani cesta, kterou se chci vydat. Vždycky jsem věděl, že chci dělat něco smysluplného, něco, co mě bude naplňovat a bavit zároveň. Nedokázal jsem si představit, že budu pouze chodit do práce, sedět u počítače a nevidět za sebou žádnou smysluplnou práci. Nakonec jsem se rozhodl vzdělávat a motivovat mladé lidi k cestování a ke studiu v zahraničí a říkat jim o kulturních odlišnostech v jednotlivých zemích, protože v tomto odvětví jsem měl roky zkušeností a měl jsem co nabídnout. A moje nová životní cesta začala, protože jsem našel nový impulz svého života.

Každý člověk má v životě dobré a špatné období, skvělé a horší chvíle, je úplně jedno, jestli je starý, nebo mladý. Důležité ale je vždycky najít nový impulz, nový smysl života a především se nikdy nevzdat. Věta „nikdy se nevzdat“ se objevuje téměř v každé motivační knize a prolíná se historií lidstva jako červená nit. Jsem si jist, že nás bude provázet i v budoucnosti, protože:

*Ten, kdo se vzdá,
nikdy nic opravdového nedokáže.*

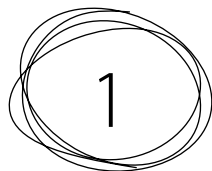

V tuto chvíli jsem již navštívil více než 200 gymnázií a středních škol po celé ČR a měl jsem možnost předávat svoje znalosti a zkušenosti více než 15 000 českých studentů. Vyměnil jsem si stovky e-mailů se studenty ze všech koutů ČR, poctivě odpovídal na dotazy a veškeré získané informace jsem si ukládal a analyzoval. Postupem času jsem shledal, že většina mladých lidí vůbec neví,

co vlastně chce v životě dělat, je zmatená, bojí se neúspěchu a následuje pouze přání svých rodičů nebo zkrátka udělá rozhodnutí, aniž by nad sebou pořádně popřemýšlela. Zjistil jsem, že v ČR není k dostání jediná publikace, která by pomáhala mladým lidem se správně rozhodnout a nakopnout je dále v jejich kariéře, což je velice smutné. České školství je už dlouhodobě zkostnatělé a zastaralé, praxe ve školách téměř nulová, studenti se neustále biflují poučky nazpaměť a většina výchovných poradců studentům maximálně rozdá noviny se seznamem vysokých škol, ale nedokáže si s nimi popovídat a motivovat je v další kariéře. Tisíce mladých lidí začnou studovat vysokou školu a po roce skončí, protože zjistí, že si vybrali úplně špatně. Rozhodl jsem se, že úlohu rádce vezmu do svých rukou a při vši pokoře a úctě ke svým starším a mnohem zkušenějším kolegům – spisovatelům, personalistům a motivačním řečníkům – vytvořím publikaci, která bude mít duši a pomůže každému středoškolákovi nebo vysokoškolákovi, který se právě teď trápí a hledá svoji další cestu. Nepíši vám jako člověk, který už je v důchodu a bilancuje nad svým životem, co mohl udělat jinak, ale píši vám jako člověk a přítel, který není o moc starší než vy, ale prožil svoje mládí opravdu naplno a doslova poznal svět. Jsem toho názoru, že mládí máme jenom jedno, a proto by si ho každý měl užít plnými doušky a co nejvíce cestovat. Cestování vám dá nejen ty nejlepší zážitky (pozitivní i negativní), ale především poznáte sami sebe, naučíte se zodpovědnosti, samostatnosti a nebudete řešit malichernosti. Tak na co čekat, když si svůj život a budoucí kariéru můžete nejen vysnit, ale i přímo zrealizovat. Můžete se například držet mého oblíbeného motta:

Vysni si svůj život a pak žij svůj sen.

Následuj svůj sen – dělej, co tě baví

Každý z nás má své sny a přání, tak proč si je nesplnit, anebo se o to alespoň nepokusit. Život utíká neskutečně rychle, a než si to člověk uvědomí, je už většinou pozdě. Pokud tedy máte nějaký životní sen, pusťte se do jeho plnění.

Nejhorší a nejtěžší je, že kolem sebe máme od malička různé blokaře, jak těmto lidem s oblibou říkám. Blokaři jsou lidé, kteří nám neustále říkají, co bychom měli a neměli dělat, dávají různé rady a blokují nás v našem rozjezdu a plnění našich snů. Nejsmutnější pravdou je, že kolikrát jsou těmito blokaři lidé, kteří nám jsou nejbližší, tedy rodiče, přátelé nebo příbuzní. Neustále slyšíme věty typu: „Víš, já si myslím, že bys tam neměl chodit.“ „Víš, já si myslím, že to není dobrý nápad.“ „Víš, já si myslím, že bys nikam neměl cestovat.“ „Víš, já si myslím, že není dobré zakládat firmu, protože to je velký risk.“ A podobně. Kdo si to ale opravdu myslí – vy, anebo ti blokaři kolem?

Důležité je, co si myslíte vy, a ne vaši rodiče nebo okolí. Pokud si budete říkat, že na to nemáte, tak na to prostě nemáte a nikdy nic nedokážete. Pokud si budete myslet, že je hloupost vycestovat do ciziny a že tím ztratíte rok svého života, tak to tak bude a můžete jen závidět těm, kteří v sobě našli kus odvahy a vyrazili do světa za poznáním. Zkrátka úplně všechno je jen ve vaší

hlavě a vy jste strůjcem svého štěstí a své budoucí kariéry. Moje rada je zcela jednoduchá, a to:

*Radte se vždycky jen s těmi,
kteří dané věci rozumí.*

Co to znamená? Pokud budete před nějakým těžkým rozhodnutím a budete chtít poradit, zajděte za člověkem, který s tím má zkušenosti a sám si to zažil. To znamená, že když budete chtít poradit s vycestováním, zajděte za někým, kdo už něco procestoval, a neradte se s babičkou, která nikde nebyla a bude o vás mít strach. Jestliže budete chtít založit firmu, promluvte si s někým, kdo už podniká, a nebatve se o tom s rodiči, kteří třeba v životě nepodnikali. Rodiče to kolikrát vůbec nebudou myslet špatně, protože vás milují, ale žijí úplně jiný život. Na podnikání nikdy neměli odvahu a vždycky se ho báli. Proto se budou samozřejmě bát i o vás a říkat vám „Víš, měl by sis najít nějakou jistou práci, kde budeš mít pravidelný příjem.“ apod. Pokud budete chtít vědět, jak se co nejlépe naučit obchodovat, neradte se u piva s kámošem, který nikdy nic neprodal, ale zajděte za zkušeným obchodníkem. A takto bych s příklady mohl pokračovat až do nekonečna.

Opravdu je důležité se radit pouze s lidmi, kteří v daném odvětví už mají zkušenost. Rodiče si v rámci slušného vychování poslechněte, ale pokud dané problematice nerozumí, tak jejich rady nikdy nenásledujte. Pamatuji si, jak za mnou přišel kamarád a u piva se mi svěřil, že by chtěl začít podnikat. Když tuto zprávu řekl doma a svým blízkým, jeho máma hned spustila. „Ale Martine, prosím tě, nebuď hloupý, podívej se, jak dopadl pan Zdráhal od vedle, taky podnikal a nakonec o všechno přišel a teď má jenom samé dluhy. Chceš taky tak dopadnout?“ Když mi to Martin vyprávěl, ze srdce jsem se zasmál, protože jeho máma byla typickým blokařem, a ač svého syna milovala, tak ho prostě blokovala a nepodpořila ho v jeho cestě. Martin chtěl zkusit podnikat za každou cenu, ale už v sobě samozřejmě měl toho červíka, kterého mu do hlavy